

Organization for Security and Co-operation in Europe
PARLIAMENTARY ASSEMBLY

СТАЛНА ДЕЛЕГАЦИЈА ПСБИХ У ПСОЕБС-у

ИЗВЈЕШТАЈ

**СА 18. ГОДИШЊЕГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ ОЕБС-а,
ВИЉНУС**

29. ЈУНИ - 3. ЈУЛИ 2009. ГОДИНЕ

САРАЈЕВО, август 2009. године

ИЗВЈЕШТАЈ О УЧЕШЋУ СТАЛНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ НА 18. ГОДИШЊЕМ ЗАСЈЕДАЊУ ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ ОЕБС-а

" ОЕБС: обраћање новим безбједносним изазовима "

У Виљнусу (Литванија), од 29. јуна до 3. јула 2009. године, одржано је 18. годишње засједање Парламентарне скупштине ОЕБС-а у чијем раду је учествовала и Стална делегација РСБиХ у ПСОЕБС-у : Бранко Зрно, делегат у Дому народа и шеф Делегације, Шемсудин Мехмедовић, посланик у Представничком дому и члан Делегације, Драго Љубичић, делегат у Дому народа и члан Делегације, Јелена Рајаковић, секретар Делегације.

На овом засједању, у оквиру теме "ОЕБС: обраћање новим безбједносним изазовима", разматрана су питања јачања и реформе ОЕБС-а, промоције људских права и цивилних слобода, енергетске безбједности, климатских промјена, контроле наоружања, о чему је дат низ препорука владама држава чланица ОЕБС-а.

У присуству предсједника Литваније, Валдаса Адамкуса, предсједника Парламента Литваније Арунаса Валинскаса, премијера Андриуса Кубилиуса и око 500 представника 56 држава чланица ПСОЕБС-а, 18. годишње засједање званично је почело обраћањем Жоаоа Соареса, предсједавајућег ПСОЕБС-а.

Том приликом г. Соарес је истакао да тридест година након Хелсинкија ОЕБС мора имати исте стратешке визије за јачање ОЕБС-а, имајући у виду да је ово потпуно другачији свијет који захтијева реформисан начин рјешавања нових проблема, те да је за реализовање датих обећања унутар те организације неопходно увјерење да нови споразуми представљају могућности за рјешавање проблема на иновативнији начин.

Предсједник Литваније, Валдас Адамкус, истакао је да засједање ПСОЕБС-а у Виљњусу представља велику част за Литванију, будући да ПСОЕБС настоји рјешавати проблеме у духу договора те тако даје огроман допринос међународним напорима у изградњи сигурнијег свијета за будуће генерације.

На годишњем засједању ПСОЕБС-а говорила је и предсједавајућа ОЕБС-а, министар иностраних послова Грчке, Дора Бакојанис. Она се осврнула на три битна питања за ОЕБС: унапређење економске и еколошке димензије, изградња трајне стабилности и безбједности у Грузији и подизање нивоа дијалога о европској безбједности.

Говорећи о економској и еколошкој димензији ОЕБС-а, истакла је да је неопходно максимално ангажовање свих држава чланица како би се што прије нашла рјешења за проблеме које је изазвала економска криза у цијелом региону ОЕБС-а.

Изразила је забринутост да би раст економске кризе могао унијети нове облике нестабилности те апеловала на ОЕБС да искористи свој потенцијал и хитно дјелује у свим сегментима за које има мандат и начин.

Истичући везу између привредне и енергетске кризе, нагласила је да поједине земље нису у могућности да обезбиједе средства потребна за задовољавање енергетских потреба.

Она је подсјетила присутне на ОЕБС-ов Стратешки документ о економској и еколошкој димензији, усвојен 2003. у Мастрихту, а који је полазна тачка за отварање дијалога о тим битним питањима.

Говорећи о ситуацији у Грузији, осврнула се на напоре који су уложени ради продужења мандата ОЕБС-а у тој земљи, изразивши жаљење због недостатка консензуса али и нагласивши да окончање мисије ОЕБС-а у Грузији не значи крај напорима које ова организација улаже како би својим искуством, могућностима и свеобухватним приступом дала допринос стабилности и безбједности у том региону.

У међувремену, ОЕБС ће у том подручју остати активан јер ће радити Канцеларија за демократске институције и људска права (ОДИХР), Канцеларија високог повјереника за националне мањине, представници слободе медија, те Канцеларија координатора за економске и еколошке активности.

Своје излагање гђа Бакојанис је закључила наглашавањем потребе сарадње свих институција ОЕБС-а које имају исти циљ - помоћ државама чланицама у испуњавању обавеза и утврђивању нових ангажмана као одговор на новонастале потребе.

.

Наредних дана засједали су: 1. Општи комитет за политичка питања и безбједност; 2. Општи комитет за економска питања, науку, технологију и животну средину; 3. Општи комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања.

.

*** ОПШТИ КОМИТЕТ ЗА ПОЛИТИЧКА ПИТАЊА И БЕЗБЈЕДНОСТ**

Комитет за политичка питања и безбједност разматрао је Нацрт резолуције "Криза хране и безбједност на подручју ОЕБС-а", извјестиоца Рикарда Миљорија из Италије.

Резолуцијом је изражена забринутости због непоштовање концепта "недјељивости" у ОЕБС-у, који подразумева заједничке напоре и заједничку посвећеност безбједности који све државе чланице морају поштовати.

Имајућу у виду да тај концепт данас значи заједнички став у спречавању организованих злочина, тероризма, високотехнолошког криминала и финансијске кризе великих размјера, у овој резолуцији је наглашено питање новог изазова у подручју ОЕБС-а, а то је самодовољност појединих земаља када се ради о храни, као и сродно политичко питање безбједности хране.

Увиђајући да се уз драматично питање глади јављају опасни неоколонистички разлози који подстичу владе и банке да купују милионе хектара земље како би производили храну у иностранству и тиме угрозили домаће произвођаче, у Резолуцији је наглашено да је велика трка с циљем контролисања производње основних животних намирница у иностранству постала један од најновијих трендова у свјетској економији, те да су неке од држава чланица ОЕБС-а биле мета таквих инвестиција.

Резолуција препоручује пружање подршке огромним пољопривредним потенцијалима Русије, Украјине и Казахстана, гдје се 13 од укупно 23 милиона хектара земље која је раније била обрађивана може одмах поново користити за пољопривреду те да је од суштинског значаја усвајање међународних политика за опоравак узгајања усјева у степским подручјима.

Током засједања овог комитета разматране су допунске теме које су се односиле на: Авганистан, мало и лако наоружање, обновљену дискусију о контроли наоружања у Европи, те улогу ОЕБС-а и јачање безбједности.

****ОПШТИ КОМИТЕТ ЗА ЕКОНОМСКЕ ПОСЛОВЕ, НАУКУ, ТЕХНОЛОГИЈУ И ЖИВОТНУ СРЕДИНУ***

Комитет за економске послове, науку, технологију и животну средину разматрао је Нацрт резолуције Ајвора Калелија из Ирске.

Овом резолуцијом изражава се забринутост због разорних посљедица свјетске финансијске кризе, укључујући и пад неколико влада, као и појаву друштвених немира који су у неким случајевима водили насиљу.

У Резолуцији је наглашено да је садашња финансијска криза довела до рецесије у свијету те да је изазвана претјераним ширењем финансијских спекулација и непостојањем финансијске регулативе, као и slabим државним надзором над финансијским тржиштима.

Ова резолуција подржава препоруке *Штиглицове комисије* Уједињених нација којим се захтијева оснивање Савјета за свјетску економску координацију на нивоу Генералне скупштине или Савјета безбједности, и нови свјетски систем резерви.

Такође се подржава иницијатива Свјетске банке за успостављање фонда за "рањивост" како би се помогло земљама у развоју да се усредсреде на програме заштите, улагања у инфраструктуру и подршку малим и средњим предузећима.

Дата је подршка и иницијативи Групе двадест (Г-20) за оснивање Форума за финансијску стабилност који ће глобално координирати прописе, а тражи се и веће ангажовање ММФ-а у давању кредита погођеним земљама.

Државе чланице позване су да се уздрже од протекционистичких економско-националистичких мјера те да ставе ван снаге оне које су већ донесене.

Осим ове резолуције, разматрана су и три допунска питања која су се односила на енергетску безбједност, "пореска уточишта" и слободно трговину на Медитерану.

***ОПШТИ КОМИТЕТ ЗА ДЕМОРАТИЈУ, ЉУДСКА ПРАВА И ХУМАНИТАРНА ПИТАЊА**

Комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања разматрао је Нацрт резолуције, извјестиоца Наталије Краповиц из Русије.

У Резолуцији је наглашено да је садашња финансијска криза највише погодила рањиве и маргинализоване дијелове становништва: жене, дјецу, мањине и мигранте и изражено жаљење што економска зависност жена од мушкараца, нарочито у времену економских тешкоћа, чини жене лаким метама за угњетавање и злоупотребу, као и потенцијалним жртвама проституције и трговине људима.

Овом резолуцијом позивају се парламентарци из држава учесница да се боре против нетолеранције према мањинама и другим рањивим групама, против рада дјеце, педофилије и уплитања дјеце у злочине.

Резолуцијом се од парламентарца у ОЕБС-у захтијева да олакшају међународну размјену најбољих пракси за рјешавање посебних потреба рањивих друштвених група.

Велику дискусију изазвао је Нацрт резолуције извјестиоца Роберта Бателија из Словеније, *"Промовисање људских права и цивилних слобода у региону ОЕБС-а у 21. вијеку"*, у којем се осуђују и у исти контекст доводе нацизам и стаљинизам.

Делегација Русије се оштро успротивила стављању у исти кош режима Адолфа Хитлера и Јосифа Стаљина и покушала да издејствује повлачење тог документа.

Како тај захтјев није подржан, руска делегација је прије гласања о овој резолуцији напустила засједање.

У Резолуцији је, између осталог, наведено да су “током 20. вијека европске земље прошле кроз два велика тоталитарна режима, нацизам и стаљинизам, из којих су произашли геноциди, кршење људских прва и основних људских слобода, ратни злочини и злочини против човјечности.

*** ПЛЕНАРНА СЈЕДНИЦА**

Дана 3. јула 2008. године одржана је пленарна сједница, на којој је усвојена *Декларација из Виљнуса* у којој су се нашле резолуције усвојене током засједања три комитета. Она представља колективни глас парламентарца из држава чланица ОЕБС-а и резултат је колективног рада чланова Скупштине.

Декларација садржи 28 усвојених резолуција, које се односе на: јачање ОЕБС-а, посматрање избора, безбједност хране на подручју ОЕБС-а, свјетску финансијску кризу, Иран, Авганистан, људска права и грађанске слободе, контролу наоружања и разоружања у Европи, миграције радне снаге у средњој Азији, енергетску безбједност, климатске промјене, управљање водама, слободу изражавања на интернету и мораторијум на смртну казну.

Учесници засједања позвани су да допринесу транспарентности ОЕБС-а ради јачања легитимности и релевантности те организације.

Још једном је наглашен значај ОЕБС-а у надгледању избора те су позване државе чланице да реализују све закључке из Копенхагена 1990.

*** ИЗБОРИ И ИМЕНОВАЊА**

Досадашњи предсједник Парламентарне скупштине ОЕБС-а Жоао Соарес из Португала поново је изабран на ту функцију, а именована су четири потпредсједника:

Бен Карден (САД)

Петрос Ефимиу (Грчка)

Чарлс Гардето (Монако)

Изабел Позуело (Шпанија)

За вријеме одржавања 18. годишњег засједања Парламентарне скупштине ОЕБС-а изабрана су нова руководства три комитета.

- Комитет за политичка питања и безбједност

Консиљо Динино, Канада (предсједник)

Џанан Калсин, Турска (потпредсједник)

Рикардо Миљори, Италија, (извјестилац)

- Комитет за економске послове, науку, технологију и животну средину

Роланд Блум Француска, (предсједник)

Ајвор Калели, Ирска, (потпредсједник)

Серхиј Шевчук, Украјина (извјестилац)

- Комитет за демократију, људска права и хуманитарна питања

Валбурга Хабсбург-Даглас, Шведска (предсједник)

Роберт Адерхолт, САД (потпредсједник)

Матео Мекаки , Италија (извјестилац)

Извјештај припремила

секретар

Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Јелена Рајаковић

Напомена: Извјештај одобрио шеф Сталне делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у , г. Бранко Зрно

Доставити:

-Колегијуму Представничког дома

-Колегијуму Дома народа

- Комисији за спољне послове Представничког дома
- Комисији за спољну и трговинску политику Дома народа
- Члановима Делегације ПСБиХ у ПСОЕБС-у

Копија: Министарство иностраних послова БиХ